

CUVÎNT INTRODUCTIV

Prof. dr. VIRGIL CÂNDEA

membru corespondent al Academiei
de Științe Sociale și Politice din
R. S. România, Președinte al
Asociației „România”

Noua așezare a regimului patrimoniului cultural național din România, statuată prin legea din 1974, trebuia să fie continuată prin **dezbateri științifice** ca acelea cuprinse în volumul de față.

Inițiativa Muzeului din Tulcea — a directorului său, Gavrilă Simion — a răspuns, așadar, nu numai unui imperativ al muzeologiei românești, confruntată azi cu cea mai mare problemă din întreaga ei evoluție — inventarierea științifică, restaurarea și valorificarea patrimoniului național — ci, în egală măsură, unei imperioase necesități resimțite de muzeografilor de la noi, în ipostaza lor de conservatori și, totodată, cercetători ai patrimoniului nostru cultural.

Legea din 1974, care prevede modalitățile identificării bunurilor culturale susceptibile să facă parte din patrimoniul național a pus, într-adevăr, muzeografilor, numeroase și complexe probleme. Mai întâi, o uriașă cantitate de opere de genuri foarte variate, creații românești sau străine, aflătoare în colecții de stat, particulare, sau ale diferitelor culte religioase, sînt în mare parte necunoscute specialiștilor, neidentificate, nestudiate și nevalorificate. În al doilea rînd, stabilirea criteriilor de inventariere a acestor opere este departe de a putea fi ușor de rezolvat. Fișa unui bun cultural este, fără îndoială, cel mai complex act de identitate imaginabil. Creatorul, tema, genul, caracteristicile materiale, datarea nu sînt însă întotdeauna, suficiente; istoria operei, posesorii, locul ce-l ocupă între creațiile similare starea de conservare și alte elemente sînt la fel de necesare pentru stabilirea valorii artistice, științifice și materiale a piesei. De aci, justificata problemă a pregătirii și a condiției profesionale a muzeografului, specialist cu obligații de informație și competență întru totul comparabile acelorale ale arheologului, epigrafistului, paleografului, istoricului de arhitectură sau de artă.

Toate aceste probleme au fost dezbătute în Colocviul de la Tulcea, iar volumul de față pune în lumină întreaga complexitate a atitudinilor, ideilor, întrebărilor sau soluțiilor specialiștilor prezenți, nu numai muzeografilor, dar și istoricilor ai literaturii și artei, bibliologi și documentariști și chiar biologi dornici să arate că, în patrimoniul cultural național, monumentele naturale ocupă un loc ce nu trebuie neglijat.

Astfel, colocviul de la Tulcea a inițiat o dezbateră în adevăratul sens al cuvîntului. Ea a dus la clarificări care vor fi introduse în practica administrării complexe a patrimoniului cultural național, sau a formulat numai întrebări, care vor suscita noi reflecții, noi dezbateri; întrebări care interesează, deopotrivă, istoria politică, istoria creațiilor spirituale și materiale românești, iradierea culturii noastre în lume.

N-a lipsit, de la colocviu, evocarea „părții nevăzute a lunii”, problema cunoașterii patrimoniului nostru cultural instrăinat, operele create de români aflătoare azi pe teritorii, în muzee, biblioteci, arhive, colecții particulare străine. Asemenea opere nu pot rămîne în afara preocupării unei culturi care tinde la reîntegrarea imaginii sale globale.

Numele lui Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab, Matei Basarab cîtori la Athos, al lui Constantin Brîncuși, ale cărui opere pot fi astăzi admirate la Centre Pompidou din Paris sau la Metropolitan Museum din New York, au fost frecvent citate în această parte a dezbaterilor.

Paginile ce urmează cuprind ideile unor oameni care își pun, cu răspundere științifică, întrebări pertinente și caută soluții practice; soluțiile unor specialiști conștienți de sarcinile ce le revin. Din aceste pagini se răspîndește lumina și căldura unei pasiuni de înaltă vocație, pasiunea pentru ocrotirea și valorificarea patrimoniului cultural al unui popor de mari creatori.